

Xavier Robles de Medina streeft naar perfectie

“Het werk, de inhoud en de authenticiteit moeten op de allereerste plaats komen, ook al wordt dat niet meteen gewaardeerd of erkend.” Dat kreeg het 25-jarige kunsttalent Xavier Robles de Medina mee van zijn bekende grootvader Stuart Robles de Medina over het neerzetten van een kunstwerk. Woorden die hij niet licht heeft opgevat: zelf timmert de twintiger namelijk al hard aan de weg en dreigt zijn grootvader uiteindelijk zelfs te overtreffen.

Tekst: Edward Steins

Beeld: Portretfoto Rachel Monosov / Kunstwerk door Xavier Robles de Medina

‘Robles de Medina’ staat synoniem voor ‘kunst in Suriname’. Hij heeft vele kunstwerken in Groot-Paramaribo op zijn naam staan, waaronder het standbeeld van Johan Adolf Pengel op het Onafhankelijkheidsplein. Zijn kleinzoon Xavier is hard op weg de prestaties van zijn beroemde grootvader te overtreffen. In 2012 studeerde hij af aan de Savannah College of Art and Design (SCAD) in de Verenigde Staten. Hij heeft daarna in korte tijd al geëxposeerd in Amerika en Nederland en is op het moment druk met de voorbereidingen van solo exposities in New York en Suriname. Wanneer Xavier niet rond de wereld reist voor zijn kunst, vertoeft hij in Suriname waar hij geniet van familie en vrienden en op zoek gaat naar inspiratie.

2015 was een druk jaar voor Robles de Medina. Hij had een groepsexpositie in New York en ging voor een residentieprogramma naar Zimbabwe. “Het mooiste moment van 2015 was de expositie ‘Fictions and Constructions’ in New York met Rui Chafes, een Portugese beeldhouwer en Felix R. Cid, een briljante fotograaf. Mijn Prix de Rome-nominatie, de oudste en meest genereuze prijs voor talentvolle kunstenaars en architecten in Nederland, was ook een bijzondere ervaring waar ik enorm veel van heb geleerd. Waardevol waren ook momenten en ervaringen als kunstenaars-assistent, die me heel veel hebben geleerd over het perfectionisme van de kunstwereld. In die periode heb ik heel snel moeten groeien en geleerd hoe deze succesvolle, beroemde kunstenaars denken, waar ze kritisch op zijn en hoeveel detail en verfijning er in hun werk gaat.”

Kunst is net een religie

“Ik kan de oorsprong niet verklaren, maar ik weet dat ik altijd al een sterke interesse heb gehad in beeldende kunst, muziek, en de creaties van de mensheid”, legt Robles de Medina uit. Als kind al raakte hij geobsedeerd door de kunst en boeken van zijn opa, door Toulouse-Lautrec, Vincent van Gogh, Amedeo Modigliani, maar ook door Disney-

films, de Amerikaanse popcultuur en cinema. Hij ontwikkelde op jonge leeftijd een gevoeligheid voor de metafoer. Toch was kunst toen helemaal geen optie voor een carrière. Op zestienjarige leeftijd ging Robles de Medina naar een kostschool in Engeland. Daar realiseerde hij zich bij het vak Beeldende Kunst dat een artistieke carrière wellicht wel voor hem weggelegd was. “Ik heb zeker 90 procent van mijn tijd op de kostschool besteed in de *art department*; tijdens de pauzes en tussen de lessen economie en Engels ging ik naar het kunstlokaal om door te werken. Ik heb meer dan eens andere lessen geskipt om door te werken aan een tekening of kunstproject. Als ik ‘s morgens een vrij lesuur had, stond ik voor mijn kunstleraar al bij het lokaal op hem te wachten om open te doen.”

Dit enthousiasme werd met de jaren alleen maar sterker. Hoe meer hij leerde en ervaring opdeed, des te groter zijn overtuiging. Kunst maken als beroep dekte de lading niet meer. “Het is voor mij eigenlijk net een religie. Ik kan door beeldende kunst precies uitdrukken waar ik in geloof, wat mijn smaak is, wat ik ervaar, en wat mijn unieke kijk is op het leven en op de mensheid. Over het algemeen lijkt het me dat mensen niet veel geduld hebben en misschien door de oppervlakkigheid van onze sociale media cultuur minder van grondige gesprekken genieten. Eigenlijk luisteren weinig mensen echt. Op een vreemde manier denk ik dat waar er veel miscommunicatie of vaak non-communicatie bestaat tussen twee mensen in de hedendaagse sociale omgang, er tussen de kijker en een kunstwerk veel meer ruimte, vrede, en begrip is. Kunst is leven, het tegenovergestelde van vernietiging en oorlog; zowel voor de kunstenaar als voor de kijker kan kunst een diep zelfreinigende werking hebben.”

Werk dat aanspreekt

Als je er goed over nadent, is een kunstwerk bedoelen en interpreteren best intensief. Om het goed te doen moet je een aantal zaken meenemen zoals kleurgebruik, textuur, je gevoel en ook de

boodschap die je eruit kunt halen. Maar hoe kijkt een kunstenaar zelf naar een kunstwerk? Robles de Medina legt uit dat het werk waarover je gevoel blijft veranderen en waar de interpretatie de visuele component overtreft, hem het meest aanspreekt.

“Het mooiste voor mij is als ik een werk voor het eerst zie en het me een inzicht geeft in of een terugblik is op een ervaring of emotie die ik (her)ken uit mijn eigen leven. Dat je het gevoel krijgt dat het werk direct te maken heeft met iets wat jij zelf ook hebt ingezien of ervaren in jouw omgeving. Vaak boeit een kunstwerk me als de toon of het perspectief of het proces, iets onverwachts bieden, een combinatie of samenspanning van componenten die ik nooit eerder bij elkaar heb gezien, of nooit eerder op die specifieke manier is gerealiseerd. Ook blijft een werk me vaak bij als ik niet helemaal begrijp hoe het is gemaakt, wat de materialen zijn of wat het proces is, waar-

maar ook spirituele ervaring voor hem.

“Natuurlijk was het voor mij ontzettend spannend, ten eerste om in aanraking te komen met kunstenaars die in Venetië exposeerden, en om samen te werken met mensen die in Zimbabwe invloedrijk zijn in kunst en cultuur. Van wat ik toen wist over Zimbabwe, dacht ik dat het een unieke kans was om de overeenkomsten tussen Suriname en Zimbabwe te onderzoeken.”

Volgens Robles de Medina zijn het twee compleet verschillende werelden. Wel zijn er veel overeenkomsten vanwege het koloniale verleden en de Afrikaanse diaspora. In Zimbabwe voelde hij zich erg op z'n gemak en kreeg hij zelfs van de Sjamaan in het dorp te horen dat hij een Afrikaanse ziel heeft. “Diezelfde Sjamaan heeft mij ook toestemming gegeven om in de heilige Nharira-grotten te tekenen en dat was echt een groot voorrecht. Het tekenproces is al heel meditatief en om urenlang in je eentje in complete stilte omringd door na-

‘Het is het mooist als ik een werk voor het eerst zie en het me inzicht geeft in een ervaring of emotie die ik (her)ken uit mijn eigen leven’

door het een soort mystieke aura bezit. Daar streef ik zelf ook naar in mijn eigen werk. Voor mij is het moeilijk om een algemene indruk of lijst te noemen van werk dat me aanspreekt. Ik kijk eigenlijk heel specifiek naar bepaalde werken, aan de hand van thema's en ideeën die in mijn eigen werk naar voren komen.”

De grootvader van Robles de Medina heeft een bijzondere en formatieve invloed op hem gehad. Verder kijkt hij ook naar zijn persoonlijke favoriete meesters Johannes Vermeer, Caravaggio, en Jacques-Louis David. Wat de Surinaamse kunst betreft heeft hij enorm veel bewondering voor Marcel Pinas, Kurt Nahar, Dhirad Ramsamoedj en Sunil Puljhun.

“In mijn werk zinspeel ik vaak ook op stromingen en filosofieën van de twintigste eeuw, zoals het abstract expressionisme, conceptualisme en fotorealisme. Ik leer van alle kunstenaars die met deze stromingen geassocieerd zijn: wat was hun relatie met de kunstwereld, wat was hun rol in de maatschappij en hoe heeft de politiek van die tijd hen beïnvloed? In mijn werk maak ik vaak gebruik van metafoer en symboliek; cinema, literatuur en muziek zijn voor mij dus ook ontzettend boeiend en waardevol.”

Wat betreft hedendaagse kunst is Robles de Medina ontzettend dankbaar dat we in een tijd leven van Instagram en het internet, waardoor het heel gemakkelijk is om galeries en musea van over de hele wereld te volgen. Dit brengt hem op de hoogte van geweldige, jonge talenten.

Zimbabwe

Vorig jaar kreeg Robles de Medina de kans van zijn leven: hij mocht voor een residentieprogramma naar Zimbabwe. Dat was een heel kunstzinnige

tuur te mogen verkeren, is echt een diep spirituele ervaring. Daar voelde ik me heel vreedzaam en overweldigd door de macht van de natuur.”

Exposeren, exposeren, exposeren

Dit jaar is het exposeren geblazen voor het kunsttalent. Behalve een paar groepsexposities staat er ook een grote solo-expositie op schema.

“Mijn eerste solo-exposities waren ontzettend spannend, maar vooral zenuwlopend. In Savannah had ik een goede reputatie dankzij de vele groepsexposities die ik deed gedurende de vier jaren dat ik daar woonde. In 2012 werd ik door twee verschillende galeries benaderd voor solo-exposities. Ik was in mijn afstudeerjaar en besloot om naast alle projecten en theses, ook beide solo-exposities te doen. 2012 was dus een ontzettend druk jaar, maar heb ik zoveel geleerd over de galeriescultuur en de dynamiek tussen publiek en kunstenaar. Wat ik vooral voelde tijdens mijn eerste solo, was dat alle pijn en moeite en alle offers, worden beloond met verbondenheid en voldoening. Verder heb ik ook veel geleerd over de technische aspecten van de galerie als *business platform*.”

Momenteel werkt Robles de Medina aan een tekening die samen met twee andere tekeningen van zijn residency in Zimbabwe getoond zullen worden in een groepsexpositie over Zimbabwe in New York in April. In zijn woonplaats Amsterdam vindt op 12 maart het grote evenement “WOW OPEN AIR” plaats, waar hij ook een paar schilderijen zal tonen. Eind 2016 heeft hij met de Catinca Tabacaru Gallery in New York een solo-expositie en in 2018 organiseert hij zijn eerste solo-expositie in Suriname.-

Nharira Cave, 2015, chromatic ink pen on paper, 28 x 19 cm

“Nharira Cave” is een tekening die ik tijdens mijn residency in Zimbabwe heb mogen maken in de heilige grotten. Het werk is volledig op locatie gemaakt, van observatie. Los van het feit dat de Sjamaan me verzocht liever geen foto's te maken van de grotten, was het ook zó donker dat toen ik dat probeerde ik niets in beeld kreeg. Rituelen die ik heb moeten gehoorzamen waren onder andere: elke ochtend applaudisseren voor de geesten van de voorouders die zich daar volgens de Sjamaan bevinden, een specifieke heilige (lange) route door het bos bewandelen om bij de grotten te komen en ik moest elke keer mijn schoenen uitdoen.